

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

UMOWY MIĘDZYNARODOWE

Oświadczenie przedkładane sekretariatowi Traktatu karty energetycznej zgodnie z art. 26 ust. 3 lit. b) ppkt (ii) TKE, zastępujące oświadczenie złożone 17 listopada 1997 r. w imieniu Wspólnot Europejskich

Unia Europejska, Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euratom) i ich państwa członkowskie składają następujące oświadczenie:

- „1. Unia Europejska i Euratom są regionalnymi organizacjami integracji gospodarczej w rozumieniu Traktatu karty energetycznej. Unia Europejska i Euratom wykonują powierzone im przez ich państwa członkowskie kompetencje za pośrednictwem autonomicznych instytucji decyzyjnych i sądowniczych.
2. Unia Europejska, Euratom i ich państwa członkowskie są na planie międzynarodowym odpowiedzialne za wywiązanie się z zobowiązań zawartych w Traktacie karty energetycznej, zgodnie ze swoimi odpowiednimi kompetencjami.
3. 23 lipca 2014 r. przyjęte zostało rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 912/2014 ⁽¹⁾ ustanawiające ramy zarządzania odpowiedzialnością finansową związaną z trybunałami do spraw rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem, utworzonymi na mocy umów międzynarodowych, których stroną jest Unia Europejska (zwane dalej »rozporządzeniem nr 912/2014«) ⁽²⁾. Rozporządzenie ma zastosowanie do sporów między inwestorem a państwem wszczętych przez skarżącego z państwa trzeciego na mocy Traktatu karty energetycznej. Rozporządzenie to przewiduje w szczególności:
 - A. Zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 912/2014 Unia Europejska występuje jako pozwany, gdy spór dotyczy traktowania przyznanego przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii Europejskiej.
 - B. W przypadku sporów dotyczących, w pełni lub częściowo, traktowania przyznanego przez państwo członkowskie, art. 8 rozporządzenia nr 912/2014 stanowi:
 1. W przypadku gdy Komisja otrzyma zawiadomienie, w którym skarżący deklaruje swój zamiar wszczęcia postępowania arbitrażowego zgodnie z umową, niezwłocznie powiadamia o tym zainteresowane państwo członkowskie. W przypadku gdy skarżący deklaruje zamiar wszczęcia postępowania arbitrażowego przeciwko Unii lub państwu członkowskiemu, Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w terminie 15 dni roboczych od otrzymania tego zawiadomienia informacje o: nazwisku lub nazwie skarżącego, postanowieniach umowy, co do których twierdzi się, że zostały naruszone, sektorze gospodarczym, którego dotyczy sprawa, traktowaniu, co do którego twierdzi się, że stanowi naruszenie umowy, oraz wysokości roszczonego odszkodowania.
 2. W przypadku gdy państwo członkowskie otrzyma zawiadomienie, w którym skarżący deklaruje swój zamiar wszczęcia postępowania arbitrażowego, niezwłocznie powiadamia o tym Komisję.

Artykuł 9 rozporządzenia nr 912/2014 stanowi ponadto, że:

1. Zainteresowane państwo członkowskie występuje jako pozwany, chyba że zachodzi jedna z następujących sytuacji:
 - a) Komisja po konsultacjach przeprowadzonych na mocy art. 6 podejmuje decyzję zgodnie z ust. 2 lub 3 niniejszego artykułu w terminie 45 dni od otrzymania zawiadomienia lub powiadomienia, o których mowa w art. 8; lub

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 912/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. ustanawiające ramy zarządzania odpowiedzialnością finansową związaną z trybunałami do spraw rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem, utworzonymi na mocy umów międzynarodowych, których stroną jest Unia Europejska (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 121-134).

⁽²⁾ Należy zauważyć w imię większej jasności, że niniejsze rozporządzenie odnosi się do skutków przyjęcia rozporządzenia 912/2014 dla spraw wniesionych przez skarżącego z państwa będącego umawiającą się stroną spoza UE na mocy Traktatu karty energetycznej. Niniejsze oświadczenie nie dotyczy sporów między inwestorem z państwa członkowskiego a państwem członkowskim wszczynanych na mocy Traktatu karty energetycznej. UE i jej państwa członkowskie mogą się zająć tą kwestią na późniejszym etapie.

- b) państwo członkowskie po konsultacjach przeprowadzonych na mocy art. 6 potwierdziło Komisji na piśmie w terminie 45 dni od otrzymania zawiadomienia lub powiadomienia, o których mowa w art. 8, że nie zamierza występować jako pozwany.

W przypadku zaistnienia którejkolwiek z sytuacji, o których mowa w lit. a) lub b), Unia występuje jako pozwany.

2. Komisja może, w drodze aktów wykonawczych, podjąć decyzję, opierając się na pełnej i wyważonej analizie stanu faktycznego oraz uzasadnieniu prawnym dostarczonych państwom członkowskim, zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 22 ust. 2, o występowaniu Unii jako pozwanego, jeżeli zachodzi jedna lub więcej z następujących okoliczności:

- a) Unia ponosiłaby całość lub przynajmniej część potencjalnej odpowiedzialności finansowej powstałej wskutek sporu zgodnie z kryteriami określonymi w art. 3; lub

- b) spór dotyczy również traktowania przyznanego przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii.

3. Komisja może podjąć decyzję, w drodze aktów wykonawczych, opierając się na pełnej i wyważonej analizie stanu faktycznego oraz uzasadnieniu prawnym dostarczonych państwom członkowskim, zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22 ust. 3, o występowaniu Unii jako pozwanego, jeżeli podobne traktowanie zostało zakwestionowane w powiązonym roszczeniu przeciwko Unii skierowanym do WTO, gdzie ustanowiono zespół orzekający, a roszczenie to dotyczy tej samej konkretnej kwestii prawnej i jeżeli niezbędne jest zapewnienie spójnej argumentacji w sprawie na forum WTO.

[...]

5. Niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia lub powiadomienia, o których mowa w art. 8, Komisja i zainteresowane państwo członkowskie podejmują konsultacje zgodnie z art. 6 dotyczące kierowania sprawą zgodnie z niniejszym artykułem. Komisja i zainteresowane państwo członkowskie zapewniają przestrzeganie wszelkich terminów określonych w umowie.

- C. Po ustaleniu, kto będzie występował jako pozwany w sporze zgodnie z powyższymi przepisami rozporządzenia nr 912/2014, Unia Europejska poinformuje o tym skarżącego w terminie 60 dni od dnia, w którym skarżący zawiadomił o zamiarze wszczęcia sporu. Powyższe pozostaje bez uszczerbku dla podziału kompetencji między Unią Europejską a jej państwami członkowskimi w odniesieniu do inwestycji.
4. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jako instytucja sądownicza Unii Europejskiej i Euratomu jest właściwy do rozpatrywania wszelkich kwestii dotyczących stosowania i wykładni traktatów założycielskich i aktów przyjętych na ich podstawie, w tym umów międzynarodowych zawartych przez Unię Europejską i Euratom, na które pod pewnymi warunkami można się powoływać przed Trybunałem Sprawiedliwości.
5. Każda sprawa wniesiona do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przez skarżącego z państwa będącego umawiającą się stroną spoza UE w zastosowaniu form działania przewidzianych przez traktaty założycielskie Unii podlega postanowieniom art. 26 ust. 2 lit. a) Traktatu karty energetycznej⁽³⁾. Z uwagi na to, że system prawny Unii przewiduje sposoby takiego działania, ani Unia Europejska ani Euratom nie wyraziły bezwarunkowej zgody na przedłożenie sporu do arbitrażu międzynarodowego czy postępowania pojednawczego.
6. Co się tyczy arbitrażu międzynarodowego, należy stwierdzić, że postanowienia konwencji ICSID nie zezwalają Unii Europejskiej ani Euratomowi na przystąpienie do niej. Postanowienia mechanizmu dodatkowego ICSID także nie zezwalają Unii Europejskiej ani Euratomowi na skorzystanie z nich. Orzeczenia arbitrażowe wobec Unii Europejskiej i Euratomu zostaną wykonane przez instytucje unijne zgodnie z ich zobowiązaniem na mocy art. 26 ust. 8 Traktatu karty energetycznej.”.

⁽³⁾ Artykuł 26 ust. 2 lit. a) ma też zastosowanie w przypadku, gdy Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej może zostać wezwany do rozpatrzenia wniosku lub przedstawienia wykładni Traktatu karty energetycznej na podstawie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożonego przez sąd państwa członkowskiego zgodnie z art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.